23.11.2018 Dnro 289/00/2018

OIKEUSREKISTERIKESKUS
RÄTTSREGISTERCENTRALEN

Rekisteriyksikkö/Teemu Mikkola

Hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Viite: U 46/2017 vp, U 13/2016 vp, UJ 29/2018 vp

OIKEUSREKISTERIKESKUKSEN LAUSUNTO

Hallintovaliokunta on pyytänyt Oikeusrekisterikeskukselta asiantuntijalausuntoa viitekohdan asioissa. Asetuksella ja direktiivillä olisi merkittäviä vaikutuksia Suomen nimetyn keskusviranomaisen, Oikeusrekisterikeskuksen, toimintaan.

ECRIS –tiedonvaihto toimii tällä hetkellä Oikeusrekisterikeskuksen näkökulmasta tehokkaasti EU –kansalaisten osalta ja on perusteltua kehittää ECRIS-järjestelmän käyttöä siten, että kolmansien maiden kansalaisten rikosrekisteritietojen vaihto tehostuu.

Neuvottelutilanne ja avoimet kysymykset

Asetusehdotuksen osalta Euroopan parlamentin kanssa käydyissä neuvotteluissa keskeisimmät kysymykset ovat koskeneet kolmannen maan kansalaistensormenjälkitietojen tallettamisen laajuutta ECRIS-TCN-järjestelmään sekä kaksoiskansalaisten asemaa. Esillä on ollut myös ns. ECRIS4ALL-järjestelmän perustaminen, joka tarkoittaisi, että kaikkien EU-alueella rikoksesta tuomittujen tiedot tallennettaisiin keskitettyyn tietojärjestelmään. Oikeusrekisterikeskus toteaa, että voimassa olevan puitepäätöksen lähtökohtana on, että tiedot EU-alueella tuomituista rikostuomiosta keskitetään tuomitun EU-kansalaisen kansalaisuusjäsenvaltioon. Puitepäätöksen mukainen tietojen keskittäminen toimii Oikeusrekisterikeskuksen näkökulmasta hyvin, eikä ns. ECRIS4ALL -järjestelmän perustamisessa tunnisteta merkittävää hyötyä, verrattuna jo käytössä olevaan menettelyyn. Joka tapauksessa kuvatun järjestelmän luominen edellyttäisi koko ECRIS-sääntelyn laajempaa uudelleenarviointia, kuten valtioneuvostokin toteaa.

ECRIS TCN keskusrekisterin rekisterinpitäjä

Asetusehdotuksella tai direktiiviehdotuksella ei tultaisi harmonisoimaan kansallisia rikosrekistereitä koskevia säännöksiä. Oikeusrekisterikeskus katsoo, että lähtökohtana tulee keskusjärjestelmän käyttöönoton jälkeenkin olla peri-

OIKEUSREKISTERIKESKUS
RÄTTSREGISTERCENTRALEN

Rekisteriyksikkö/Teemu Mikkola

aate, jonka mukaan rikosrekisteritiedon käsittelystä, mukaan lukien tietojen luovuttaminen, päättää tuomiojäsenvaltio oman kansallisen lainsäädäntönsä mukaan.

Ehdotuksen mukaan keskitettyä tietojärjestelmää ylläpitäisi eu-LISA, joka vastaisi tietojärjestelmän kehittämisestä ja operatiivisesta hallinnoinnista (IV luku) mukaan lukien viestintäinfrastruktuurin valvonta ja turvallisuus. Varsinaisia tietosuojadirektiivin määritelmän mukaisia rekisterinpitäjiä olisivat kuitenkin tuomiojäsenvaltioiden rekisterinpitäjät ja tietojen syöttämisestä, päivittämisestä ja poistamisesta.

Taloudelliset vaikutukset ja vaikutukset oikeushallinnon tietojärjestelmiin

Komissio on arvioinut ehdotusten vaikutukset EU:n talousarvioon ja kansallisiin talousarvioihin. Komissio ei ole esittänyt erittelyjä ehdotusten vaikutuksista, joten Oikeusrekisterikeskus suhtautuu varauksella arvioon jäsenvaltioiden kansallisista kustannuksista ja niitä voidaan pitää korkeintaan suuntaa antavina.

Kokonaisuutena arvioiden kyse on merkittävästä muutoksesta oikeushallinnon tietojärjestelmiin. Suurimmat muutokset koskevat rekisterien tietosisältöä, kansallisen ECRIS tiedonvaihtojärjestelmän muutoksia ja järjestelmäintegraatioita sekä kansallisesti poliisihallinnon tietojärjestelmiin, että eu-LISAan. Merkittäväksi muutoksen tekee osaltaan se, että rikosprosessiin liittyy monta eri tietojärjestelmää, joista suurta osaa muutokset koskettavat.

Komissio ei ole Euroopan parlamentin kanssa käytyjen neuvottelujen aikana toimittanut tarkempia teknisiä tietoja, joiden avulla voitaisiin tarkentaa arvioita asetusehdotuksen taloudellisista vaikutuksista. Komissio on esitellyt 16.4.2018 hankkeen teknisen aikataulusuunnitelman. Sen mukaan tekniset määrittelyt toteutetaan vuoden 2019 tammikuun loppuun mennessä, jonka jälkeen Oikeusrekisterikeskuksen on mahdollista tarkentaa alustavaa kustannusarviota.

Oikeusrekisterikeskuksen henkilötyöresurssit

ECRIS-TCN-järjestelmän käyttöönotto lisäisi myös Suomeen tulevien rikosrekisteritietojen luovuttamista koskevien pyyntöjen määrää. Alustavan arvion mukaan yhteistyön laajentuminen kokonaisuudessaan sekä asetus- että direktiiviehdotuksen mukaisesti, aiheuttaisi Oikeusrekisterikeskukselle työn lisäystä kahden henkilötyövuoden verran. Oikeusrekisterikeskuksen henkilöresurssien lisäys edellyttää lisärahoitusta.

Postiosoite PL 157 13101 Hämeenlinna
Käyntiosoite Wetterhoffinkatu 2 13100 Hämeenlinna
Puhelin 029 56 65631
Telefax
Sähköposti oikeusrekisterikeskus@om.fi